

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/65/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721201488
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Salajová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6721201488.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Stanislavy Salajovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v spore žalobcu: H. I. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX G., právne zastúpeného Mgr. Ivanom Bugrim, advokátom, so sídlom Nám. SNP 23, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 71 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie sumy 6 506,40 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 17C/16/2021-285 zo dňa 25. 04. 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.506,40 Eur (výrok I.) a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (výrok II.).

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie (ďalej aj „komunitárne právo“ alebo „únieové právo“ resp. „právo Únie“), konkrétne porušením Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj „Smernica“), ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná (resp. nebola v časti implementovaná) do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky.

3. Súd prvej inštancie medzitémnym rozsudkom č. k. 17C/16/2021-209 zo dňa 26. 10. 2021 právoplatným v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/7/2022-259 zo dňa 31. 01. 2023 rozhodol, že základ nároku je daný. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie preto zaoberal výškou nároku žalobcu. Žalobca vyčíslil svoj nárok vo výške 6.506,40 Eur za marec 2018 až marec 2021 v rozsahu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti 1.796,48 hodín. V žalovanom období marec 2018 - marec 2021 v rámci samotnej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (15% a 30%-ná pohotovosť) odpracoval: - v období od marca 2018 do decembra 2018 vrátane: 480,76 hodín, - v období od januára 2019 do decembra 2019 vrátane: 571,71 hodín, - v období od januára 2020 do decembra 2020 vrátane: 604,43 hodín, - v období od januára 2021 do marca 2021 vrátane: 139,58 hodín. Celkovo teda za žalované obdobie od marca 2018 do marca 2021 vrátane (t.j. od 01.03.2018 do 31.03.2021, ďalej aj „žalované obdobie“), odpracoval spolu 1.796,48 hodín pracovnej pohotovosti. Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia dosiahol 51,42 hodín týždenne.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 85 ods. 1, 2, § 86 ods. 1, 2, 3, 4, § 92 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 122 ods. 1, ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej „ZoHaZZ“), § 11 § 13 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, smernice 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

5. Žalobca výšku nemajetkovej ujmy určil spôsobom, ktorý podľa neho najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Nemajetková ujma mu vznikla v dôsledku straty odpočinku, čo sa prejavilo aj v porušení práva na ochranu súkromného rodinného života a práva na ochranu zdravia, pričom jeho práva boli porušené v dôsledku skutočnosti, že musel tráviť neprimerane dlhý čas v práci, ktorý čas by, nebyť porušovania čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES mohol tráviť so svojou rodinou, venovať ho záľubám, blízkym, alebo inak podľa svojho rozhodnutia. Pokiaľ človek vstupuje do pracovného, štátnozamestnaneckého, služobného, resp. iného obdobného pomeru, vstupuje do neho s vedomím, že určitý čas strávený výkonom činnosti v tomto právnom vzťahu bude adekvátnym spôsobom nahradený, a to spravidla vo forme peňažného ekvivalentu, pričom týmto peňažným ekvivalentom je jeho mzda. Práve zohľadňujúc tieto skutočnosti žalobca výšku nemajetkovej ujmy odvíjal od toho, že § 122 ZoHaZZ, ktoré upravuje odmenu za služobnú pohotovosť, je tým ustanovením, ktoré z hľadiska analógie je najbližšie k stanoveniu výšky náhrady škody. Hodiny, ktoré odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozhodnutia služobného času.

6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, teda suma vo výške zodpovedajúcej 35% resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou žalobcovho služobného platu. Podľa judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa priamo škôd vznikajúcich hasičom pre nerešpektovanie maximálne 48-hodinovej týždennej pracovnej doby podľa Smernice 2003/88/ES treba pod škodu rozumieť „škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený v článku 6 ods. 1 Smernice 2003/88/ES rešpektovaný“ (viď bod 59 rozsudku vo veci C-429/09 Günter Fuß). Dlhodobé nerešpektovanie takto určeného únieového týždenného pracovného času sa tiež môže prejavovať v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ich právu na ochranu zdravia a tiež na ich celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Odpočinok pracovníka by mal byť dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania nespôsobil úraz sebe, spolupracovníkom príp. iným osobám a aby si ani krátkodobo, ani dlhodobo nepoškodil zdravie. Súd mal z pripojených výplatných pásov preukázať, že žalobca počas trojročného žalovaného obdobia odpracoval 1.796,48 hodín služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Po prepočte na eurá to predstavuje náhradu škody vo výške zaokrúhlene 3,62 Eur (6.506,40 Eur : 1.796,48 hodín) za každú hodinu, ktorú musel v rámci služobnej pohotovosti nezahrnúť do pracovného času naviac stráviť v práci a nemohol ju venovať rodine, priateľom, osobným záľubám, regenerácii či odpočinku. Ako hasič v práci denne nasadzuje vlastný život, jeho práca je extrémne fyzicky a psychicky náročná, preto každá jedna hodina, ktorú môže tráviť mimo práce, je pre neho nesmierne dôležitá, a to aj z hľadiska obnovy fyzických a psychických síl pre zachovanie možnosti vykonávania tejto náročnej práce v budúcnosti. Vo vzťahu k námietkam žalovaného voči žalovanej výške náhrady škody, kedy tento tvrdí, že priemerná výška súdmi priznaných nárokov v ním uvádzaných rozhodnutiach je 2.400,- Eur, súd konštatoval, že v predmetných súdnych konaniach sa vychádzalo zo skutkového stavu spravidla v rokoch 2013-2017 (žalované obdobia, za ktoré si žalobcovia uplatňovali náhradu škody), teda zo stavu pred mnohými rokmi, kedy aj funkčné platy žalobcov (hasičov) boli podstatne nižšie než v období, za ktoré si uplatňuje nárok žalobca (2018-2021). Práve z výšky (hodinovej) mzdy sa pritom vypočítavala aj výška nároku jednotlivých žalobcov (hasičov) aj v tých súdnych konaniach, na ktoré žalovaný poukazoval. Súdny v niektorých rozhodnutiach, na ktoré žalovaný poukazoval, určili výšku náhrady nemajetkovej ujmy vlastnou úvahou, avšak vo viacerých rozhodnutiach, na ktoré sám žalovaný poukazoval (napr. rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 18Cpr/5/2016 zo dňa 05.09.2018, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 11Cpr/19/2018 zo dňa 09.01.2019) súdy akceptovali vyčíslenie nemajetkovej ujmy presne spôsobom, aký žalobca uplatňoval a takto vyčíslenú nemajetkovú ujmu žalobcom (hasičom) aj priznali, považujúc ju za „minimálne primeranú“. Ak aj v uvedených konaniach súdy časť nároku žalobcov zamietli, nebolo to z dôvodu, že by sa nestotožnili s vyčíslením nemajetkovej ujmy, ale k čiastočnému zamietnutiu žaloby došlo v dôsledku účinne vznesenej námietky premlčania

(pokiaľ žalobcovia uplatňovali nárok za obdobie viac než 3 roky pred podaním žaloby). Napokon, na výšku priznaných nárokov mala vplyv aj služobná hodnosť a vykonávaná funkcia každého hasiča, pričom táto skutočnosť mala vplyv aj na výšku žalovaných a súdmi priznaných nárokov vo viacerých konaniach, na ktoré žalovaný poukazoval. Nerešpektovaním článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života ako aj do práva na ochranu zdravia, za ktorý zásah žalobcovi legitímne patrí nárok na primerané odškodnenie. Peňažná náhrada pritom musí byť dostatočne vysoká na to, aby reálne splnila aj odškodňovaciu funkciu, nemôže ísť len o náhradu v symbolickej výške tak, ako sa toho domáha žalovaný. Žalovaná výška nemajetkovej ujmy spĺňa odškodňovaciu funkciu a nie je ani neprimerane vysoká. Na tomto mieste súd považuje za potrebné poukázať na rozhodnutia súdov, ktoré posudzovali a priznávali výšku náhrady nemajetkovej ujmy identickým spôsobom, ako ju uplatnil žalobca. Súd sa pritom v týchto rozhodnutiach jednoznačne zhodli v závere, že takto stanovená a vyčíslená náhrada škody je „minimálne primeraná“.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd po vydaní medzitýmneho rozsudku rozhodoval o výške nemajetkovej ujmy, podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP s tým, že zopakoval odvolaciu argumentáciu uvedenú v odvolaní proti medzitýmne rozsudku v tejto veci.

8. Uviedol, že podľa názoru súdu prvej inštancie obsah smernice 2003/88/ES bol do zákona č. 315/2001 Z. z. prebratý nesprávne. Ak sa však súd prvej inštancie chcel dostať do pozície orgánu, ktorému je zverená právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so Smernicou Európskej únie, tak toto právo bez akýchkoľvek pochybností nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, resp. do kompetencie iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie, pričom súd prvej inštancie nemá zverenú právomoc na porovnanie súladu, resp. právne záväznému vysloveniu nesúladu zákona č. 315/2001 Z. z. (alebo len niektorých ustanovení tohto zákona) so smernicou 2003/88/ES vo všeobecnosti, ani v konkrétnom prejednávacom prípade. Súd prvej inštancie si takýto záver nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácia takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Aby mohol súd prvej inštancie skonštatovať, že došlo k porušeniu práva únie Slovenskou republikou, musel by najskôr rozhodnúť, že zákon č. 315/2001 Z. z. nesprávne prebral smernicu 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku, čo nie je v medziach právomocí vnútroštátnych súdov, a to ani pre individuálne posúdenie prípadu.

Mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie vykazuje znaky arbitrárnosti, keď súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil zrejmé prekážky vo svojom postupe v tomto súdnom konaní. Súd prvej inštancie sa ďalej nestotožnil s jeho názorom, že je nevyhnutné rozlišovať medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra SR ako dvomi samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávných vzťahoch nemožno zamieňať. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti kompetentných orgánov za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie smernice. Ak sa žalobca domnieval, že Slovenská republika v pôsobnosti Ministerstva vnútra SR nesprávne prebrala smernicu 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., musel práve žalobca preukázať, v čom vidí zásadné pochybenie, pre ktoré by mohla vzniknúť škoda. Na to, aby bolo možné konštatovať, že smernica 2003/88/ES bola prebratá nesprávne, musí dôjsť k porovnaniu zákona č. 315/2001 Z. z. v jeho znení pred účinnosťou ako aj po účinnosti (t.j. po prebratí) smernice 2003/88/ES. Skutočnosť namietaná žalobcom v žalobe, t.j. že zákon č. 315/2001 Z. z. výslovne neustanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich služobného času, ani neobsahuje ustanovenie stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín, neznamená, že by smernica 2003/88/ES bola do zákona č. 315/2001 Z. z. prebratá nesprávne, aj keby sa na prípad žalobcu vzťahovala. Podľa jeho názoru nebolo jeho povinnosťou skopírovať doslovné znenie každého ustanovenia smernice 2003/88/ES do textu zákona č. 315/2001 Z. z. aj vzhľadom na priamy účinok smernice. Inak povedané, žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je možné považovať za rozporné so smernicou 2003/88/ES. Konštatoval, že smernica môže byť do vnútroštátneho právneho poriadku prebratá správne, ale jej konkrétne použitie (t.j. aplikácia) môže byť v konkrétnom prípade v rozpore s cieľom a obsahom smernice. Až nesprávna aplikácia smernice by mohla v konečnom dôsledku založiť prípadný nárok na náhradu škody, preto je nevyhnutné, aby sa prebratie a aplikácia smernice rozlišovali, nakoľko aj nesprávne prebratá smernica môže byť u rôznych

adresátov aplikovaná správne a naopak. Súd prvej inštancie celkom opomenul, že on (Slovenská republika) pri preberaní smernice de facto neporušila žiadne predpisy, preto pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žiadna škoda, a tým ani jeho zodpovednosť za nároky, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto súdnom konaní, navyše ide o nároky, ktoré vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu, pričom sa mzdový nárok „skrýva“ za náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Žalobca namietal nesprávne prebratie smernice 2003/88/ES, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu. Slovenská republika teda nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu smernice 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa. Slovenská republika nie je zamestnávateľom žalobcu a nie je ani orgánom, ktorá by sa na aplikácii smernice 2003/88/ES podieľala. Akýkoľvek nárok žalobcu z iného ako žalovaného titulu totiž nie je predmetom tohto súdneho konania. Miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra SR, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, táto skutočnosť nesúvisí s jeho zodpovednosťou. S ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako dvoch samostatných subjektov, je daný ďalší dôvod nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť Smernice 2003/88/ES, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu. Z článku čl. 1 ods. 2 smernice 2003/88/ES vyplýva vecná pôsobnosť smernice 2003/88/ES, ktorá definuje okruh vzťahov, na ktorá sa má smernica 2003/88/ES aplikovať. Otázka osobnej pôsobnosti, t.j. určenia jednotlivých odvetví činnosti, na ktoré sa má smernica 2003/88/ES vzťahovať, je upravená v čl. 1 ods. 3, čl. 1 ods. 4 smernice 2003/88/ES. Rozsah pôsobnosti smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 1 smernice 89/391/EHS ako aj negatívne vymedzený v čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca. Mal za to, že štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť) možno subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice 89/391/EHS v čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifika štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii a pod.). Rovnako úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Hasičský a záchranný zbor resp. jeho príslušníci vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarimi, aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranských činností. Z tohto dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej ochrany, na ktoré sa smernica 89/391/EHS nevzťahuje. Čl. 2 smernice len príkladom vymenováva „určité osobitné činnosti verejných služieb“, preto ak príslušníci Hasičského a záchranného zboru nie sú taxatívne vymenovaní, neznamená to, že aplikácia ustanovení smernice je aj v tejto oblasti automatická. Mal za to, že rozhodnutie vo veci „V-429/09 G. Fussa“ sa navyše týka „mestského hasiča“ - zamestnanca Stadt Halle, preto ho nie je možné považovať za smerodajné, nakoľko režim výkonu hasičských činností v takomto zriadení a štruktúre mestských hasičov sú absolútne odlišné od režimu, v akom fungujú príslušníci Hasičského a záchranného zboru v Slovenskej republike, ktorého zriaďovateľom je štát (nie obec) a sú im poskytnuté rôzne osobitné výhody od „definitívny“ až po systém sociálneho zabezpečenia, tak ako v prípade príslušníkov policajného zboru. Pretože smernica 2003/88/ES sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené sa príslušné ustanovenia smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda.

9. Z hľadiska vhodnosti transpozície Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky je podľa žalobcu potrebné zohľadniť aj výpočet za tri roky, nakoľko ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré na rozdiel od práv osobnostných podlieha režimu premlčania v trojročnej premlčacej lehote vyplývajúcej z § 101 Občianskeho zákonníka, a žalobca ho aj takto uplatňuje.

Výpočtom služieb za tri roky stanovil priemerný počet hodín za týždeň $1243,99/26 = 47,84$. V uvedenom výpočte je podľa neho možné ďalej zohľadniť aj dni služobného voľna poskytnuté na základe kolektívnej zmluvy (napr. čl. 4 ods. 14 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 - uplatňuje sa v období január - jún príslušného kalendárneho roka, čo spôsobuje zlepšenie výpočtu v týchto referenčných obdobiach), čoho dôsledkom je konštatovanie o vhodnosti transpozície Smernice vzhľadom na dodržiavanie práv žalobcu v zmysle žaloby. Z jeho výpočtu a ďalších skutočností potom vyplýva, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslužených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola Smernica 2003/88/ES transponovaná správne. Ďalej uviedol, že zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. V oboch prípadoch je však podľa neho nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného

času. Žalovaný súčasne poukázal na článok 15 Smernice 2003/88/ES, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Jeho tvrdenie o služobnom čase podporuje aj kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2019 - 2020, na rok 2021, na rok 2022, ktoré vo väzbe na uvedené ustanovenia zákona rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť.

10. Žalobca ďalej argumentoval, že podľa Smernice 2003/88/ES priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného podľa neho vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne.

11. Žalobca podľa neho neosvedčil, že mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu,“ ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca. V čase služobnej pohotovosti sa preto od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť,“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať, alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy,

len na základe pokynu svojho zamestnávateľa, tzn. žalobca nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora C- 46/93 Brasserie du pêcheur (bod 84) by mal vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Uviedol, že žalobca nevyvinul snahu na to, aby vzniku škody (ujmy) predišiel. Žalobca nepreukázal, že oznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti (za ktorú každý mesiac žalobca dostáva odmenu), považuje resp. pociťuje ako výraznú ujmu, preto nebolo možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadný vznik takejto ujmy alebo aspoň obmedzil jej rozsah. Podľa zásady, ktorá je spoločná právnym systémom členských štátov, musí totiž poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody (rozsudky Mulder a i /Rada a komisia, C-104/89 a C-37/90).

12. Čo sa týka posúdenia, či (a v akej miere) došlo v prípade žalobcu k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, bolo by potrebné zo strany žalobcu preukázať, či žalobca skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Žalobca totiž v žalobe nezohľadnil reálne odpracované hodiny vzhľadom na pohotovosť a nadčasy alebo dovolenku a práceneschopnosť, počas ktorých žalobca reálne nebol k dispozícii zamestnávateľovi, teda v týchto prípadoch nemožno hovoriť o vzniku škody, aj keď sa žalobcovi tento čas započítava do odpracovaného času, ktorý mal zaplatený. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto bolo potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 6 mesiacov, čím sa súd prvej inštancie v rozsudku nezoberal. Žalobca v žalobe vychádzal len z priemerných hodnôt odpracovaného týždenného pracovného času ako aj času odpracovanej pohotovosti, avšak z uvedeného vôbec nevyplýva, či za konkrétne obdobie skutočne dochádzalo k prekročeniu maximálneho limitu pracovného času pri referenčnom období 6 mesiacov.

13. Mal za to, že tabuľky priložené k žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy. Dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu resp. jeho právneho zástupcu, pokiaľ je v konaní zastúpený, označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti, a teda na začiatku konania. Žalobca nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená. Súdom prvej inštancie právny nárok na náhradu škody subsumoval pod ustanovenia Občianskeho zákonníka v podobe nemajetkovej ujmy. Uviedol, že zotráva na svojich tvrdeniach ohľadne určenia prípadnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 až § 13 OZ, ktorá je na zväžení súdu, avšak výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí žalobcovi priznal, považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu podstatne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy. Žalobca v konaní nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku prvoinštančným súdom priznanej sumy. Zo strany žalobcu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôstojnosť resp. vážnosť v spoločnosti, pričom sa žalobca žalobou nedomáhal, aby sa „upustilo od neoprávneného zásahu“ do jeho práva na ochranu jeho osobnosti, ani aby sa odstránili následky takéhoto zásahu. Podaná žaloba tak vôbec nerieši (údajný protiprávny) stav do budúcnosti, ale naopak vytvára priestor pre opätovné čiastkové žaloby. V konaní nebolo na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. Z obsahu podanej žaloby vyplýva skutočnosť, že žalobca vidí problém vo svojom (nedostatočnom) finančnom ohodnotení počas služobnej pohotovosti, keď sa žalobou domáha len (sekundárneho) finančného plnenia od Slovenskej republiky. Otáznym zostáva, akú inú činnosť by chcel žalobca vykonávať v čase služobnej pohotovosti, kedy musí byť prítomný na pracovisku, keď tento čas pripadá na nočné hodiny, ktoré

každá fyzická osoba využíva na spanie a je objektívne (takmer) vylúčené, aby sa tento čas mohol využívať nejakou inou zmysluplnou činnosťou, prípadne ho plnohodnotne tráviť s rodinou. V zmysle zásady kontradiktórnosti je však povinnosťou žalobcu preukázať vznik ako aj intenzitu zásahu do jeho osobnostných práv, ak takýto zásah na strane žalobcu existuje, čo riadne preukázané nebolo. Vzhľadom na uvedené sú úvahy súdu prvej inštancie o porušení práva žalobcu na primeraný odpočinok a z toho vyplývajúceho zásahu do jeho osobnostných práv celkom bezpredmetné, nakoľko žalobca podanou žalobou nechce dosiahnuť zlepšenia, či úpravy svojej pracovnej pozície u zamestnávateľa.

14. Žalobca považoval odvolanie za nedôvodné a poukázal na to, že je takmer identické s predchádzajúcim odvolaním zo dňa 15. 11. 2021, ktoré podal žalovaný proti medzitémnému rozsudku. Uviedol, že takmer so všetkými odvolacími námietkami žalovaného sa odvolací súd vysporiadal vo svojom predchádzajúcom rozsudku sp. zn. 13Co/7/2022-259 zo dňa 31. 10. 2023, ktorým potvrdil medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie o danosti základu žalovaného nároku. Ďalej uviedol, že sa k odvolacím námietkam žalovaného podrobne písomne vyjadril v predchádzajúcom vyjadrení zo dňa 13. 12. 2021, nepovažoval za potrebné ani účelné znova opakovať ním prednesené argumenty a vyjadril sa v podstate len k dvom námietkam žalovaného.

15. Uviedol, že výpočet týždenného pracovného času, ktorý žalovaný uviedol, a z ktorého má vyplývať, že priemerný týždenný pracovný čas hasiča predstavuje 47,84 hodín, je v absolútnom rozpore s realitou. Žalovaný vo svojom výpočte na jednej strane nezohľadňuje tie údaje, resp. ten počet hodín, ktoré nevyhnutne každý hasič odpracuje, na strane druhej opačným a zavádzajúcim spôsobom odpočítava tie sumy hodín, ktoré sa pri výpočte priemerného týždenného pracovného času priamo v zmysle smernice zohľadňovať majú. Žalovaný zároveň uviedol prepočet z imaginárnych čísiel a nie reálny prepočet, ktorý by zohľadňoval presný výkon služby u žalobcu. Poukázal na to, že on v žalobe uviedol presné údaje o výkone služby, ktoré vychádzajú z údajov vyplývajúcich z výplatných pások a predložených mesačných výpisov z Plánu služieb z dochádzkového systému SAP. Zdôraznil, že dochádzkový systém SAP a výplatné pásky podľa dochádzkového systému spracúva a vypracováva služobný úrad ako zamestnávateľ, pričom v žalovaným spochybňovaných tabuľkách sú premietnuté tie isté údaje, ktoré vyplývajú z dochádzkového systému a výplatných pások. Tieto údaje preukazujú konkrétne jeho výkon štátnej služby a jej rozsah, a na týchto zakladá svoje rozhodujúce skutkové tvrdenia o rozsahu odpracovaného služobného času a napokon aj vyčísluje žalovanú sumu. Ďalej poukázal na to, že žalovaný v úplnom rozpore so zmyslom čl. 16 písm. b) smernice pri výpočte priemerného týždenného pracovného času odpočítal teoretický počet dovolení a takto umelo znížil dĺžku priemerného týždenného pracovného času. Predmetný článok smernice jednoznačne hovorí, že doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

16. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal, aká ujma mu v dôsledku porušovania smernice mala vzniknúť, žalobca opätovne poukázal na judikatúru Súdneho dvora (rozsudok Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010), s tým, že už v ods. 32. žaloby uviedol, ako sa dlhoročné nedodržiavanie maximálneho pracovného času objektívne negatívne prejavuje na jeho osobnom a rodinnom živote, pričom na podrobnejšie preukázanie nemajetkovej ujmy navrhol vykonanie dôkazu jeho výsluchom ako strany sporu v zmysle § 195 ods. 1 CSP, ktorý súd prvej inštancie aj riadne vykonal. Žalovaný podľa neho v každom obdobnom súdnom spore vždy automaticky spochybňuje a bagatelizuje negatívne následky porušovania smernice na poškodeného hasiča napriek tomu je presvedčený, že už len samotnú stratu tisícok hodín času, ktoré by inak mohol stráviť s rodinou, oddychom alebo akokoľvek inak podľa vlastného rozhodnutia, by ako ťažkú ujmu pocíťoval každý, kto by bol na mieste takto poškodenej osoby. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalovanú výšku nároku považoval za neprimeranú s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov uviedol, že rozhodnutia Súdneho dvora, na ktoré žalovaný poukazuje sa zaoberali zásahmi do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny, čiže je zjavné, že ide o neporovnateľné skutkové a tým aj právne okolnosti v porovnaní s týmto sporom. Ďalej poukázal na to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je len mierne vyššia, než priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike za roky 2018-2021 pre prvý, najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala sumu vo výške 3,16 Eur. Za žiadnu z hodín odslúženej a do odpracovaného času nezapočítanej služobnej pohotovosti nebolo žalobcovi priznané viac, než suma zodpovedajúcu maximálne 35 % z jeho hodinovej mzdy. Aj z tohto pohľadu ju nemožno považovať za neprimerane vysokú, práve naopak, ide podľa jeho názoru o minimálnu mieru spravodlivého odškodnenia. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, podľa neho spĺňa

satisfakčnú funkciu, ako aj preventívnu a sankčnú funkciu. Zároveň nemá voči žalovanému likvidačný charakter, a teda zo všetkých rozhodujúcich hľadísk je minimálne primeraná a opodstatnená. Žalobca ďalej poukázal na rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici v obdobných prípadoch.

17. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zopakoval svoju odvolaciu argumentáciu k transpozícii článkov smernice 2003/88/ES.

18. V dôsledku odvolania krajský súd ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. Predmetom sporu je zaplatenie istiny vo výške 6 506,40 Eur z titulu náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme spôsobenej žalobcovi za porušenie jeho práva na maximálny týždenný pracovný čas s poukazom na čl. 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorý nebol dostatočne prebratý do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších právnych predpisov.

20. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 13Co/7/2022 zo dňa 31. 01. 2023 (ods. 47.) jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie správne medzitémnym rozsudkom rozhodol, že základ nároku je daný, preto odvolací súd medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s tým, že o výške nároku (výške škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme) a o nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v rozsudku vo veci samej, ktorý je predmetom prieskumu v tomto odvolacom konaní.

21. Odvolací súd dospel v medzitémnom rozsudku k záveru, že vnútroštátna právna úprava v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z. v dôsledku nedostatočného transponovania smernice 2003/88/ES umožnila zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť žalobcovi služobný čas tak, že tento presiahol maximálnu hranicu, stanovenú v čl.6 písm. b) smernice 2003/88/ES, v dôsledku čoho žalobca v rozhodnom období vykonával prácu nad čas povolený právom Únie, kedy sa vyžadovalo, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, pričom došlo k zásahu do práva žalobcu na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Žalobca sa objektívne nemohol venovať rodine v rozsahu, v akom by chcel, ale najmä nemohol zo svojim časom voľne nakladať, nemohol sa venovať svojim záľubám. Pre nedostatok času nemohol ani oddychovať, hoci relax je vzhľadom na rizikovosť jeho práce nesmierne potrebný. Právo na odpočinok bolo u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované, napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života. Zároveň sa odvolací súd vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami žalovaného, ktoré sa týkali posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku.

22. Medzitémnym rozsudkom bolo teda rozhodnuté o celom základe prejednávanej veci, preto nie je možné opätovne posudzovať námietky žalovaného, ktoré sa týkajú základu prejednávanej veci, okrem tých ktoré sa týkajú výšky nároku.

23. Žalobca nemajetkovú ujmu v sume 6 506,40 Eur vyčíslil ako súčin odpracovaných hodín určenej služobnej povinnosti za obdobie od marca 2018 do marca 2021 a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a/ ZoHaZZ, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie výpoveďou žalobcu v spojení s listinnými dôkazmi, ktoré má žalobca k dispozícii od svojho zamestnávateľa preukázal, tak ako to vyhodnotil súd prvej inštancie, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Domáhal sa náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odsľúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného času, nedomáhal sa nemajetkovej ujmy vyčíslenej za presný počet odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne.

24. V období marec 2018 až december 2018 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 466,76 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 14 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu

prináležala odmena v rozsahu 30% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období nariadená nebola. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období marec až december 2018 v rozsahu 480,76 hodín bola vyplatená suma v celkovej výške 670,66 EUR. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2018 predstavuje spolu sumu 1.502,62 EUR. V období január 2019 až december 2019 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 550,71 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 21 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ mu v tomto období nariadená nebola. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až december 2019 v rozsahu 571,71 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 885,86 EUR. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2019 predstavuje spolu sumu 1.954,19 EUR. V období január 2020 až december 2020 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 597,43 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 7 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobná pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období odpracoval v rozsahu 6,50 hodín. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až december 2020 v rozsahu 610,93 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 1.104,12 EUR. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2020 predstavuje spolu sumu 2.447,22 EUR. V období január 2021 až marec 2021 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 139,58 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobnú pohotovosť v tomto období nevykonával v čase pracovného pokoja ani mu nebola nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až marec 2021 v rozsahu 139,58 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 258,16 EUR. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času za obdobie január 2021 až marec 2021 predstavuje spolu sumu 602,37 EUR.

25. Výšku nemajetkovej ujmy žalobca neodvodzoval od počtu hodín, ktoré prekročili maximálny limit 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu, ale od počtu hodín, ktoré žalobcovi napriek tomu, že tieto hodiny v rámci služobnej pohotovosti bol prítomný na pracovisku neboli započítané do fondu pracovného času.

26. Súd je pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy viazaný v tom smere, že má posúdiť primeranosť výšky náhrady ujmy, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácie Smernice 2003/88/ES žalobca utrpel, pričom spôsob určenia ako aj posudzovanie výšky nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy je na úvahe súdu. Súd musí pri úvahe o priznaní ako aj výške náhrady nemajetkovej ujmy hodnotiť tak jednotlivé okolnosti ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy zo zákona je na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa v zmysle judikatúry Súdneho dvora považuje za závažný zásah do práv jednotlivca, keď ide o nezvratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času, ktorý žalobca (berúc do úvahy náplň jeho zamestnania) potrebuje na regeneráciu pracovných síl, by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením. Z týchto dôvodov je preto dôvodné poskytnúť žalobcovi primeranú finančnú náhradu.

27. Úvaha súdu prvej inštancie v tom smere, že výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od výšky počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nebola započítaná do pracovnej doby, je v zásade legitímna. Odvolací súd uvádza, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie, ako aj súdov odvolacích, pričom táto rozhodovacia činnosť v jednotlivých prípadoch (obdobných ako prípad v tejto veci) je rozličná, keď niektoré rozhodnutia, či už prvostupňových súdov, resp. odvolacích súdov sa stotožňujú s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je odvodzovaná od počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nie je započítaná do pracovného času za situácie, že zároveň nebola rešpektovaný článok 6 písm. b/ Smernice č. 2003/88/ES (ako v tejto veci); niektoré súde pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy vychádzajú zo skutočnosti, koľko hodín pracovnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzovala na pracovný čas hasiča, bolo v rozhodnom období nad rozsahom 48 hodín; niektoré súde výšku

nemajetkovej ujmy priznávajú na základe voľnej úvahy, neberúc do úvahy ani počet odpracovaných hodín pracovnej pohotovosti, ktorý sa nezapočítava do pracovného času hasiča, resp. ktorý presahuje hranicu 48 hodín pracovného času v týždni. Odvolací súd teda uzatvára, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobcom uplatnenom nároku, ktorým sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy správne prihliadol na charakter a trvanie zásahu, ktorým zásahom boli porušené aj osobnostné práva na súkromie a rodinný život garantované článkom 19 ods. 2 Ústavy SR, ako aj článku 36 ods. 1 písm. c/, d/, e/ Ústavy SR, podľa ktorého zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c/), najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d/), primeraný odpočinok po práci (písm. e/). Odvolací súd uvádza, že je potrebné prihliadnuť na to, že právo na odpočinok u žalobcu je permanentne niekoľko rokov porušované, pričom žalobca plní v spoločnosti zodpovedné úlohy, ktoré od neho vyžadujú plné nasadenie. O to viac je dôležité, aby mal možnosť po práci si aj odpočinúť a venovať sa svojim záľubám, rodine, resp. vykonávaniu aktivít podľa vlastného uváženia, pričom takýto odpočinok nemôže dosiahnuť v prípade nariadenej pracovnej pohotovosti, počas ktorej je povinný zdržiavať sa na pracovisku.

28. Odvolací súd poukazujúc na vyššie uvedené dôvody odvolacie námietky žalovaného nepovažoval za dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. V odvolacom konaní neboli zistené nesprávne skutkové zistenia súdom prvej inštancie z vykonaných dôkazov pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil. Tvrdenie žalovanej, že rozsudok súdu prvej inštancie je arbitrárny v určitej časti a nedostatočne odôvodnený, nie je dôvodné, keď rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

29. Ako výrok závislý odvolací súd preskúmal i druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj v časti trov konania pri právnej aplikácii § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalobca bol v konaní plne úspešný, súd prvej inštancie správne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom výška týchto trov bude určená osobitným uznesením súdu prvej inštancie postupom v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

30. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalovaného tento nebol úspešný ani sčasti, keď odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho odvolaní napadnutých častiach z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalobcovi. Odvolací súd uložil žalovanému ako procesne neúspešnej strane sporu v odvolacom konaní povinnosť nahradiť žalobcovi trovy vzniknuté v súvislosti s odvolacím konaním v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o výške trov.

31. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).